Lieta Nr. C15203516

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā, 2016.gada 26.oktobrī

Jelgavas tiesa tiesnese K.Konderko

izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

Prasītājs iesniedzis tiesā maza apmēra prasības pieteikumu pret atbildētāju par uzturlīdzekļu piedziņu, kurā lūdz piedzīt uzturlīdzekļus no atbildētāja par labu prasītājam 111 EUR apmērā, katru mēnesi līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai.

Prasības pieteikumā norādīti apstākļi, ka atbildētājs ir prasītāja tēvs. Prasītājs dzīvo mātes aizbildnībā un māte pilnīgi viņu uztur, savukārt atbildētājs par dēlu nemaz neinteresējas, nepalīdz viņu uzturēt un audzināt. Norāda, ka māte, strādā par zobārstu ārsta privātpraksē un viņas vidējā darba alga pēc nodokļu nomaksas sastāda 370EUR mēnesī. Ar prasītāja mātes ienākumiem nepietiek, lai nodrošina pilnvērtīgu divu bērnu uzturēšanu. Norāda, ka mācās Latvijas Universitāte "Ārstniecība" otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmā un ir 2 semestra students 2015/2016. mācību gadā. Ņemot vērā kritisko valsts ekonomisko stāvokli, šobrīd bez augstākas izglītības nav iespējams iegūt labi atalgotu darbu. Prasītājam ir visas perspektīvas gūt augstāko izglītību un kļūt par ārstu, jo viņš ir sekmīgs students. Augstākās izglītības iegūšana ir būtisks priekšnosacījums sekmīgai personības izaugsmei un attīstībai mūsdienās, taču prasītājam un viņa ģimenes locekļiem trūkst finanšu līdzekļu pilnvērtīgai augstskolas un ikdienas dzīvei. Atbildētājs atsakās sniegt prasītājam finansiālo palīdzību pēc pilngadības sasniegšanas. Prasība pamatota ar Civillikuma 1. un 179.pantu.

Ar Jelgavas tiesas tiesneses 2016.gada 27.jūnija lēmumu prasītājas prasība pret atbildētāju par uzturlīdzekļu piedziņu pieņemta izskatīšanai kā maza apmēra prasība.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa nosaka lietas izskatīšanu rakstveida procesā, paziņojot pusēm datumu, kad tiesas kancelejā pieejams sprieduma noraksts.

Prasītājs norādījis, ka nav nepieciešama lietas iztiesāšana tiesas sēdē (lietas 8.lapa).

Atbildētājam, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta prasībām uz prasības pieteikumā norādīto adresi, kā arī uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietas adresi nosūtīts prasības pieteikums, paskaidrojuma veidlapa (lietas 15.lapa). Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{22} panta prasībām atbildētājam izskaidrotas procesuālās tiesības. Tiesa atzīst, ka atbildētājam par procesu paziņots pienācīgi, nodrošināta dokumentu nosūtīšana un tiesību izskaidrošana.

Tiesā saņemti prasības pieteikuma papildinājumi (lietas 23.-24.lapa), prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam uzturlīdzekļus 111EUR apmērā katru mēnesi līdz 24 gadu sasniegšanai sākot ar 2014.gada 12.oktobri. Prasības pieteikuma papildinājumi nosūtīti atbildētājam (lietas 26.lapa), atbildētājs paskaidrojumus nav sniedzis.

Tā kā puses nav izteikušas lūgumu lietu iztiesāt tiesas sēdē un tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt sēdē, atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmajai daļai, lieta izskatāma rakstveida procesā.

Pusēm paziņots par sprieduma pieejamību (lietas 20.-21.lapa).

Motīvu daļa

Izvērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Dzimšanas apliecība (lietas 12.lapa) apstiprina, ka atbildētājs ir prasītāja tēvs.

No Tiesu informācijas sistēmas Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas datu bāzes redzams, ka uz prasītāja vārda nav reģistrēti nekustamie īpašumi. Savukārt Ceļu satiksmes drošības direkcijas datu bāzes ziņas liecina, ka transportlīdzekļi prasītāja īpašumā nav reģistrēti.

Atestāts par vispārējo vidējo izglītību (lietas 11.lapa) apstiprina, ka prasītājs 2014.gadā ieguvis vispārējo vidējo izglītību Puškina licejā.

Latvijas Universitātes izziņas (lietas 9.-10., 18.lapa) apstiprina, ka prasītājs ir Latvijas Universitātes "Ārstniecība" otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas pilna laika klātienes students.

Saskaņā ar Civillikuma 179.pantu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Tiesa atzīst par pierādītu lietā, ka prasītājs nespēj šobrīd sevi apgādāt, jo pēc vidusskolas pabeigšanas mācās augstskolā dienas nodaļā, apgūstot pilna laika otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmu konkrētā specialitātē. Tiesa atzīst, ka mācības šādā režīmā nav savienojamas ar darbu, sakarā ar ko prasītājam, kamēr mācās, nav iespēju sevi apgādāt, kas ir pamats uzturlīdzekļu piedziņai no vecāka pilngadīga bērna labā. Atbildētājam jānodrošina dēlam minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kādu katram no vecākiem jānodrošina nepilngadīgam bērnam, neatkarīgi no vecāka mantas stāvokļa, jo vecāka pienākums uzturēt bērnu ir absolūts un likumā noteikts, ka vecākam bērna uzturēšanas pienākums ir līdz laikam, kad bērna

pats var sevi apgādāt un lietā apstiprinājies, ka šobrīd prasītājs nevar sevi apgādāt.

Lietā pārbaudāmi apstākļi par sniedzamo uzturlīdzekļu apmēru.

Ņemot vērā, ka atbildētājs lietā nav iesniedzis pierādījumus par savu mantisko stāvokli, tiesa atrod, ka šajā gadījumā atbildētājam sniedzamais uzturlīdzekļu apmērs nosakāms 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdzīgi kā tas noteikts par noteikto minimālo sniedzamo uzturlīdzekļu apmēru bērniem no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1. un 2.2.punktu katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt katram savam bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai minimālos uzturlīdzekļus – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai minimālos uzturlīdzekļus – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Tā kā minimālā mēneša darba alga kopš 2016.gada 1.janvāra sastāda 370EUR, tad minimālo uzturlīdzekļu apmērs eiro, kādu katru mēnesi katram vecākam pienākums nodrošināt katram bērnam no septiņiem gadiem līdz 18 gadu vecumam sastāda 111EUR. Civillikuma 179.panta izpratnē pienākums uzturēt bērnu gulstas uz māti un tēvu līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Lai gan nav noteikts minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kāds vecākam jāmaksā bērnam pēc pilngadības sasniegšanas, tiesa atrod, ka nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu pilngadīga bērna uzturam atbilstošu noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēram piemērojami tie paši principi, kas attiecībā uz nepilngadīgu bērnu, jo valsts noteikusi tādu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kāds nodrošinātu bērna pamatvajadzības, tā uzturēšanu un iespēju iegūt izglītību. Tiesa ņem vērā, ka prasītājs mācās un nevar sevi apgādāt, tādējādi prasītāja vajadzības viņa uzturam un izglītībai saglabājušās tādas pašas kā līdz pilngadības sasniegšanai. Līdz ar to, nepiemērojot tieši norādītos Ministru kabineta noteikumus, tiesa ar tiem pamato viedokli, kāpēc piedzenami uzturlīdzekļi atbilstoši noteiktā minimālā apmērā ik mēnesi. Tiesa ņem vērā, ka vecāka pienākums nodrošināt katram bērnam uzturu vismaz minimālā apmērā, ir kā absolūts pienākums, tādējādi katram bērnam ir tiesības, kamēr viņš nespēj sevi apgādāt, saņemt līdzekļus no vecākiem tādā apmērā, kas nepieciešami uztura minimuma segšanai, neskatoties uz bērnu skaitu. Tiesa atrod, ka procentuāli noteikt uzturlīdzekļu apmēri ir procesuāli ekonomiski, jo mainoties minimālās darba algas apmēram automātiski izmainās uzturlīdzekļu minimālais apmērs.

Tiesa atrod, ka uzturlīdzekļi piedzenami no prasības iesniegšanas brīža 2016.gada 5.jūlija nevis no 2014.gada 12.oktobra kā to lūdzis prasītājs, jo ar prasības iesniegšanas brīdi saistāma prasītāja tiesību aizsardzības realizācijas uzsākšana, tiesa aizsargā aizskartās tiesības, savukārt kā tiesības aizsargāt un kad uzsākt tiesību aizsardzību ir personas izvēle un par to, ka prasītājs nav ātrāk izvēlējusies aizsargāt savas tiesības atbild pats prasītājs.

Tiesa uzskata, ka likumā noteiktais kritērijs uzturlīdzekļu došanas pienākumam, kas saistīts ar laiku, kad bērns pats sevi spēs apgādāt, saistāms ar konkrētiem konstatētiem apstākļiem lietā, kas ir pamatā dēļ, kā bērns nevar sevi apgādāt un šajā lietā šie apstākļi ir augstākās izglītības iegūšana augstākās izglītības mācību iestādē, sakarā ar ko mācības nav savienojamas ar ienākumu gūšanu. Tādējādi uzturlīdzekļu pienākuma došana atbildētājam nosakāma līdz laikam, kad konkrētie apstākļi dēļ kā prasītājs pats nevar sevi apgādāt beigsies, šajā gadījumā līdz studiju pabeigšanai Latvijas Universitātē "ārstniecība" augstākās izglītības studiju programmā pilna laika klātienē. Tiesa uzskata, ka šāda konkrēta uzturlīdzekļu došanas noteikšana laika ziņā pamatojama arī ar to, ka spriedumam jābūt saprotamam un izpildāmam.

Tā kā prasītājs no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvots, saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, tad saskaņā ar Civilprocesa likuma 35. panta pirmās daļas 3. punktu prasības summa, no kuras ir aprēķināms maksājamās valsts nodevas apmērs prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu, ir maksājumu kopsumma par vienu gadu, kas šajā gadījumā ir EUR 1 332 (EUR 111 (30% no mēneša darba algas EUR 370) x 12 mēneši). Par šādu naudas summā novērtējamu prasību, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta „a" apakšpunktu, ir maksājama valsts nodeva 199,80 EUR.

Lietā ir ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 9,42 EUR apmērā (lietas lapa 1,2).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu, tiesas izdevumi piedzenami no atbildētāja par labu valstij, nosakot tā labprātīgai izpildei ar likumu noteikto maksimālo termiņu, lai atbildētājam netiktu liegti iztikas līdzekļi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājam, daļā par tiesas izdevumu piedziņu, nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 2, 8., 10., 12., 15., 34., 35.pantu, 43.panta pirmās daļas 3.punktu, 42.panta pirmo daļu, 93., 97., 189.-194., 204.[1], 250.[25]pantu, tiesa

nosprieda

Prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 30% (trīsdesmit procenti) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot no 2016. gada 5.jūlija līdz /pers. A/ pabeigs mācības Latvijas Universitātes "ārstniecība" augstākās izglītības studiju programmā pilna laika klātienē.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 199,80 EUR (viens simts deviņdesmit deviņi euro 80 centi), kas ieskaitāma Valsts kasē, reģistrācijas Nr.90000050138, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV55TREL1060190911200,

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 9,42 EUR (deviņi euro 42 centi), kas ieskaitāmi kontā - saņēmējs Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr.90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV51TREL2190458019000.

Noteikt atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Zemgales apgabaltiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, iesniedzot apelācijas sūdzību Jelgavas tiesā, termiņu apelācijas sūdzības iesniegšanai skaitot no sprieduma sastādīšanas dienas – 2016.gada 26.oktobra.

Tiesnese K.Konderko